

ضیافت آتش در کمین چشمها

هوس ترکاندن ترقه، اکلیل و سرنج یا حتی بدتر منفجر کردن نارنجک و قوطی‌های پر از باروت در شب چهارشنبه آخر سال در مغز خیلی‌ها رژه می‌رود؛ انگار انفجار مهیب و شعله‌ور شدن آتش با صداهایی که لرزه بر اندام و اعصاب می‌اندازد بعضی‌ها را محو خودش می‌کند...

هوس ترکاندن ترقه، اکلیل و سرنج یا حتی بدتر منفجر کردن نارنجک و قوطی‌های پر از باروت در شب چهارشنبه آخر سال در مغز خیلی‌ها رژه می‌رود؛ انگار انفجار مهیب و شعله‌ور شدن آتش با صداهایی که لرزه بر اندام و اعصاب می‌اندازد بعضی‌ها را محو خودش می‌کند.

اما محو آتش و دود و باروت و انفجار شدن همیشه ختم به خیر نمی‌شود چون آنهایی که طعم نقص عضو، درد، سوختگی و معلولیت را چشیده‌اند خوب می‌دانند که پایان این ضیافت چقدر تلخ است.

شاید آن 450 نفری که به خاطر صدمه به چشم‌هایشان در 2 سال گذشته راهی بیمارستان فارابی تهران شدند یا آن یک‌هزار و 58 دانش‌آموز و دانشجویی که در سال 84 به خاطر استفاده از مواد آتش‌زا مصدوم شدند بهترین شاهد برای تلخی تفریحات خطرناک چهارشنبه‌سوری باشند.

شاید ماجراجویان باور نکنند، اما گزارش‌های مراکز درمانی نشان می‌دهد دست‌ها و چشم‌ها به ترتیب در معرض بیشترین آسیب‌ها هستند که در برخی موارد شدت جراحات، این دو عضو را کاملاً از بین می‌برد و معلولیت‌هایی را به‌جامی‌گذارد که قابل برگشت نیست. دکتر محمود جباروند، رئیس بیمارستان چشم‌پزشکی فارابی در مورد آسیب‌های وارده به چشم در چهارشنبه‌سوری به جام‌جم می‌گوید: آسیب‌های چشمی در این شب یا مربوط به ترکش‌های انفجار یا مربوط به موج انفجار است. ترکش‌های انفجار سبب می‌شود تا سطح بیرونی چشم، قرنیه یا شبکیه دچار پارگی شود و موج انفجار نیز خونریزی‌های داخلی و پارگی بافت‌ها را به دنبال دارد که به خاطر وجود آتش در حین استفاده از مواد محترقه، سوختگی پلک و سطح چشم‌ها نیز ایجاد می‌شود.

او جبران این نواقص را بسیار سخت و در برخی موارد غیرممکن و منتهی به تخلیه چشم می‌داند و می‌گوید: یکی از بدترین اتفاقات این است که ترکش‌های مواد منفجره چشم را سوراخ کرده و موجب آسیب به عصب چشم می‌شود که در چنین شرایطی و حتی در اوضاع مشابه توصیه می‌شود که مصدومان از هرگونه دستکاری چشم‌ها پرهیز کنند و با قرار دادن یک محافظ روی چشم به سرعت به مراکز درمانی مراجعه کنند. رئیس بیمارستان فارابی به آمار سال گذشته مصدومان ارجاعی به این بیمارستان اشاره می‌کند و توضیح می‌دهد: پارسال حدود 145 نفر به بیمارستان فارابی مراجعه کردند که حدود 28 نفر از آنها بستری شدند و تحت عمل جراحی قرار گرفتند که این 28 نفر از 20 تا 70 درصد بینایی‌شان را از دست دادند.

جباروند با ارائه این آمار تمام جوانان و نوجوانان را به پرهیز از استفاده از مواد پرخطر توصیه می‌کند و این باور را که با عینک‌های محافظی که نیروهای انتظامی و امدادی استفاده می‌کنند می‌توان در مقابل انفجارها از چشم‌ها محافظت کرد، مردود دانست.

توصیه‌ها پس از مصدومیت

اما به هر حال آتش‌بازی و ترتیب دادن یک انفجار بزرگ اتفاقی است که با وجود هشدارهای مکرر هنوز هم خیلی از مردم را جذب خود می‌کند و آسیب‌های چشمی را ناگزیر می‌سازد. به همین جهت وزارت بهداشت توصیه‌هایی دارد که پس از وقوع حادثه باید حتماً به آنها عمل کرد.

کارشناسان این وزارتخانه تأکید می‌کنند که در صورت آسیب‌دیدن چشم‌ها یا پلک‌ها باید از مالیدن آنها خودداری کرد و در اولین فرصت راهی مرکز درمانی شد زیرا در برخی مواقع آسیب‌های چشمی در مراحل نخست علایم زیادی ندارند ولی می‌توانند حوادث ناگواری را برای چشم ایجاد کنند. این در حالی است که چشم آسیب‌دیده را باید با یک محافظ مثل لیوان‌های یکبار مصرف یا مقوایی که به شکل مخروط درآمده پوشاند و از قرار دادن دستمال، پنبه یا گاز روی آن خودداری کرد.

همچنین در این موارد نباید از هیچ‌گونه پماد یا قطره چشمی استفاده کرد و یا حتی چشم‌ها را شست. از مصرف آسپیرین، ایبوپروفن و موارد مشابه تا رسیدن به اورژانس چشم‌پزشکی نیز باید خودداری کرد و از خوردن مواد غذایی به بیمار به علت نیاز به انجام عمل جراحی پرهیز کرد.

مریم خباز/ گروه سلامت